TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Gỡ nút thắt hạ tầng thúc đẩy thương mại vùng biên giới

18:50 18/11/2021

Nhiều tiềm năng, lợi thế phát triển thương mại nhưng kim ngạch thương mại biên giới chỉ đóng góp "hạn chế" trong tổng kim ngạch thương mại của cả nước.

Xuất khẩu nông sản tại Cửa khẩu Tân Thanh (Lạng Sơn).

Việt Nam có đường biên giới đất liền dài hơn 4.000km tiếp giáp Trung Quốc, Lào và Campuchia với 23 cửa khẩu quốc tế, 27 cửa khẩu chính, 65 cửa khẩu phụ, 21 lối mở và nhiều đường qua lại đang có hoạt động thương mại, đầu tư hiệu quả, nhất là tiêu thụ sản phẩm trong nước.

Ông Phạm Tuấn Long, Trưởng phòng Thương mại quốc tế, Cục Xuất nhập khẩu, Bộ Công Thương nhấn mạnh, thời gian qua, thương mại biên giới đã tạo điều kiện cho các địa phương phát huy thế mạnh và liên kết cùng các tỉnh, thành phố để dần tạo nên những khu kinh tế vùng biên năng động, có thế và lực cạnh tranh trên thị trường.

Đồng thời, hạ tầng cơ sở dịch vụ vùng biên giới cũng liên tục được nâng cấp, mở rộng; các khu kinh tế cửa khẩu của các tỉnh đang dần trở thành trung tâm kinh tế-thương mại vùng biên. Hơn nữa, nhiều địa phương đang trở thành cửa ngõ quan trọng cho xuất nhập khẩu hàng hóa Việt Nam và các nước chung biên giới.

Phải đối mặt với nhiều khó khăn do tác động từ dịch Covid-19 nhưng kinh tế các tỉnh biên giới và khu vực biên giới tiếp tục duy trì tăng trưởng dương. Nhiều địa bàn có tốc độ tăng trưởng cao hơn mức trung bình của cả nước. Đặc biệt, năm 2020 có tới 15/25 tỉnh tăng trưởng cao hơn mức bình quân chung của cả nước.

Đáng lưu ý, trong năm 2021, con số này lên mốc 20/25 tỉnh tăng trưởng cao hơn mức bình quân cả nước. Nhiều tỉnh tăng trưởng với tốc độ 2 con số. Đây thực sự là tín hiệu lạc quan trong bối cảnh dịch Covid-19 khiến hầu hết các ngành, lĩnh vực tăng trưởng chậm lại.

Ngoài ra, 2/3 số tỉnh có chỉ số phát triển sản xuất công nghiệp tăng trưởng cao hơn mức bình quân cả nước. Mặt khác, các tỉnh và chính quyền khu vực luôn duy trì cơ chế giao lưu, làm việc định kỳ và tạo điều kiện thuận lợi thông quan phòng dịch, đảm bảo thương mại qua biên giới không bị gián đoạn.

Đến nay cả nước đã thành lập 26 khu kinh tế cửa khẩu trên cả 3 tuyến biên giới với Lào, Campuchia và Trung Quốc. Cùng với đó, các tỉnh biên giới, khu vực biên giới đã có 267 cụm công nghiệp hoạt động với tổng diện tích gần 8.800ha; tương ứng chiếm 36,6% số lượng và 39,4% diện tích các cụm công nghiệp đã hoạt động của cả nước.

Tuy có nhiều tiềm năng, lợi thế phát triển thương mại nhưng kim ngạch thương mại biên giới năm 2020 mới đạt 30 tỷ USD, chỉ chiếm 5,5% trong tổng kim ngạch thương mại của cả nước nói chung và 21,5% trong tổng kim ngạch thương mại với Trung Quốc, Lào và Campuchia nói riêng.

Đáng bàn, quá trình phát triển kinh tế khu vực biên giới còn bộc lộ nhiều hạn chế, đặc biệt là việc ùn ứ hàng hóa vẫn xảy ra ngoài nguyên nhân nước bạn tăng cường kiểm dịch cũng có yếu tố hạ tầng đòi hỏi cần có kế hoạch bài bản để đưa ra giải pháp phù hợp với thực tế cũng như phát triển trong thời gian tới.

Theo Vụ Thị trường Châu Á - Châu Phi, Bộ Công Thương, so với mặt bằng chung của tỉnh biên giới nói riêng và của cả nước nói chung, thương mại vùng biên vẫn còn hạn chế.

Cơ cấu kinh tế tại khu vực biên giới vẫn dựa vào nông nghiệp là chính, chưa hình thành vùng sản xuất tập trung, chưa áp dụng tiêu chuẩn, truy xuất nguồn gốc, xây dựng thương hiệu, chưa hình thành chuỗi liên kết sản xuất- tiêu thụ.

Sản xuất công nghiệp chưa tạo ra sản phẩm chủ lực, năng lực cạnh tranh yếu.

Ngoài việc hạ tầng công nghiệp, thương mại khu vực biên giới nhìn chung còn rất hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu, tiềm năng phát triển. Đặc biệt, có nơi chưa tương xứng với quy mô, tốc độ đầu tư của nước bạn.

Hiện tại, hạ tầng thương mại hiện đại rất thiếu như trung tâm logistics, đồng thời hạ tầng thương mại biên giới như kho hàng, chợ, trung tâm thương mại phân bố không đều và không đủ năng lực phục vụ lúc cao điểm.

Các chuyên gia thương mại cho rằng tới đây, các địa phương cần có một chương trình triển khai bài bản hơn nhằm khảo sát, đánh giá, xây dựng dữ liệu về hạ tầng thương mại trên tuyến biên giới.

Điều này sẽ làm cơ sở cho các bộ, ngành chức năng, địa phương nghiên cứu đề xuất, ban hành cơ chế, chính sách thu hút đầu tư xã hội hóa và tạo thuận lợi, khuyến khích đầu tư phát triển hạ tầng cũng như huy động nguồn lực xã hội và khai thác quỹ đất, lợi thế kinh doanh thương mại tại vùng biên giới.

Hoan Nguyễn